

LỰA CHỌN BIỆN PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ DẠY HỌC MÔN GIÁO DỤC THỂ CHẤT TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI DƯƠNG

ThS. Trần Doãn Khoa¹; ThS. Nông Minh Đức²

Tóm tắt: Thông qua các phương pháp nghiên cứu khoa học thường quy, chúng tôi đã lựa chọn được 5 biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý dạy học môn Giáo dục thể chất cho sinh viên Trường Đại học Hải Dương (ĐHHD). Bước đầu kiểm định lý thuyết cho thấy, các biện pháp mà chúng tôi lựa chọn và xây dựng nội dung đều được các chuyên gia đánh giá đảm bảo tính đồng bộ, kế thừa, thực tiễn và khả thi.

Từ khóa: Biện pháp; Quản lý dạy học; Môn Giáo dục thể chất; Trường Đại học Hải Dương.

Summary: Using standard scientific research methods, we have identified 5 measures to enhance the effectiveness of physical education (PE) teaching management for students at Hai Duong University (HDU). Initial theoretical validation indicates that the measures we selected and content we developed have been evaluated by experts to ensure consistency, inheritance, practicality, and feasibility.

Keywords: Measures, teaching management, Physical Education, Hai Duong University.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Nâng cao thể lực, phát triển toàn diện con người là mục tiêu quan trọng của môn học Giáo dục thể chất (GDTC) trong các trường Đại học. Tuy nhiên, để hoàn thành được mục tiêu này thì công tác quản lý hoạt động dạy học môn GDTC giữ vai trò rất quan trọng, đặc biệt là việc lập kế hoạch, chương trình giảng dạy cần phải phù hợp với đối tượng học hay việc sử dụng đa dạng các phương pháp dạy học sẽ giúp sinh viên tiếp thu được kiến thức tốt hơn.

Trường ĐHHD là trường trọng điểm của tỉnh Hải Dương. Nhà trường có sứ mệnh đào tạo nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn cao, đạo đức và sức khỏe tốt để đáp ứng yêu cầu nguồn nhân lực phục vụ cho sự phát triển của tỉnh nhà và các tỉnh lân cận. Với mục tiêu đó, khoa GDTC cũng không ngừng đổi mới, đưa ra nhiều biện pháp nhằm nâng cao thể lực cho sinh viên nói riêng và phát triển toàn diện nói chung. Tuy nhiên, làm thế nào để quản lý được công tác dạy học môn GDTC, để mọi hoạt động dạy học theo đúng lộ trình, đảm bảo hoàn thành được mục tiêu đặt ra của Khoa và của Nhà trường là vấn đề cần thiết và cấp thiết.

Xuất phát từ thực tiễn đó, chúng tôi tiến hành: Lựa chọn biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý dạy học môn GDTC tại Trường ĐHHD.

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phân tích và tổng hợp tài liệu; Phỏng vấn, tọa đàm; Quan sát sư phạm và toán học thống kê.

2. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

2.1. Các nguyên tắc lựa chọn biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn GDTC cho sinh viên trường ĐHHD

Để có căn cứ lựa chọn các biện pháp, chúng tôi đã xác định 04 nguyên tắc sau:

- Đảm bảo tính đồng bộ của các biện pháp
- Đảm bảo tính thực tiễn của biện pháp
- Đảm bảo tính kế thừa của các biện pháp quản lý
- Đảm bảo tính khả thi của các biện pháp

2.2. Lựa chọn và xây dựng nội dung biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học môn GDTC cho sinh viên Trường ĐHHD

Trên cơ sở các căn cứ, qua tham khảo tài liệu, phỏng vấn các chuyên gia bằng phiếu hỏi, chúng tôi đã lựa chọn được 5 biện pháp, đồng thời tiến

hành xây dựng chi tiết nội dung của các biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động dạy học môn GDTC tại Trường ĐHHĐ. Cụ thể:

Biện pháp 1. Tăng cường đổi mới quản lý kế hoạch, nội dung chương trình của khoa, tổ bộ môn, giảng viên giảng dạy

* *Mục đích:* Nhằm đưa hệ thống khoa, tổ bộ môn vào nề nếp, kỷ cương, làm cho mọi thành viên trong khoa nhận thức đầy đủ việc thực hiện nghiêm túc chương trình, kế hoạch dạy học của khoa, tổ bộ môn là nghĩa vụ của các giảng viên

* *Nội dung và cách thức tiến hành:*

Vào đầu học kỳ năm học ngay khi nhận được chỉ thị năm học mới, kế hoạch năm học của nhà trường, lãnh đạo khoa phải xác định phương hướng, mục tiêu, nhiệm vụ chỉ tiêu phấn đấu về các mặt hoạt động để tiến hành xây dựng kế hoạch, nội dung chương trình của khoa mình.

- Khoa chỉ đạo cho tổ chuyên môn xây dựng kế hoạch, nội dung dạy học cho từng giảng viên.

Thực hiện tốt việc xây dựng kế hoạch một cách khoa học, phù hợp và có tính khả thi, người lãnh đạo khoa phải phân tích các thông tin về nội lực của các tổ bộ môn mình (về nhân lực, tài lực, vật lực hiện có của tổ). Vì thế kế hoạch hoạt động của khoa, tổ bộ môn phải đảm bảo những yêu cầu sau:

+ Phù hợp với đặc điểm tình hình thực tế của khoa, đặc thù của bộ môn.

+ Phát huy tốt năng lực hoạt động của từng thành viên trong tổ.

+ Cụ thể, rõ ràng về các tiêu chí phấn đấu, thời gian thực hiện, phân công người thực hiện,... phải đảm bảo tính khả thi và sự thống nhất cao của tập thể khoa, tổ.

Chỉ đạo cho các cá nhân xây dựng kế hoạch cá nhân, một mặt sẽ tạo điều kiện cho mỗi giảng viên chủ động trong từng tuần, tháng, học kỳ, năm học, thậm chí cho cả khoá học; mặt khác tạo điều kiện thuận lợi cho việc điều hành, quản lý hoạt động dạy học của nhà trường, của khoa, của tổ bộ môn được đồng bộ, hiệu quả.

+ Cụ thể, chi tiết hơn kế hoạch bộ môn.

+ Hiểu rõ mục tiêu, yêu cầu, nguyên tắc cấu tạo nội dung chương trình học

+ Nguồn giáo trình tài liệu tương ứng

+ Những điều kiện về cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện kỹ thuật dạy học môn cơ hữu có thể có của nhà trường của khoa, tổ

+ Kinh nghiệm, cách thức thực hiện môn học trong đó có sự đảm bảo về thời gian, điều kiện kinh phí kiểm định, kiểm tra tính khả thi tương ứng

- Thường xuyên kiểm tra tiến độ thực hiện kế hoạch của tổ bộ môn và các giảng viên.

- Xây dựng nội dung, chương trình dạy học vừa phải không quá ngắn cũng không quá dài, phải kết hợp được giữa lý luận và thực hành tạo hiệu quả cao trong dạy học và tạo sự hứng thú cho người học. Hàng năm đổi mới nội dung chương trình đào tạo, cập nhật các môn mới hiện đại phù hợp với lứa tuổi để tạo cảm hứng học tập, lôi cuốn, cuốn hút người học nhằm mục tiêu rèn luyện nâng cao thể lực và phát triển toàn diện cho người học.

- Lãnh đạo khoa phải không ngừng học tập nâng cao trình độ về chuyên môn, quản lý và cập nhật bổ sung nội dung kiến thức mới một cách thường xuyên liên tục để cuốn hút người học đáp ứng mục tiêu môn học và yêu cầu của xã hội

Biện pháp 2. Chỉ đạo đổi mới phương pháp giảng dạy học phát huy tính tích cực chủ động của sinh viên

* *Mục đích:* Khuyến khích sinh viên tự luyện tập, rèn luyện, phát huy tính tự giác tích cực chủ động của sinh viên trong việc tự học, rèn luyện để dần dần hình thành thói quen tạo nên kỹ năng, kỹ xảo trong tập luyện các môn thể thao nhằm nâng cao sức khỏe, trí tuệ phát triển, thân hình cân đối và phát triển toàn diện mọi mặt; Giúp đội ngũ giảng viên có phương pháp dạy học mới khoa học, hiệu quả và nâng cao năng lực quản lý hoạt động dạy học, nâng cao kỹ năng nghiệp vụ sư phạm cũng như kỹ năng thực hành theo đúng tinh thần chỉ đạo của Bộ Giáo dục & Đào tạo

* *Nội dung, cách thức thực hiện:*

- Lãnh đạo khoa, tổ hoạt động dạy học, giảng viên cần quán triệt quan điểm, thái độ và tầm quan trọng của việc đổi mới phương pháp dạy học, nhằm nâng cao nhận thức chung sinh viên.

- Đổi mới phương pháp dạy học là tất yếu, là

vấn đề then chốt của nhà trường đặc biệt là dạy học môn GDTC đòi hỏi mỗi giảng viên phải có trình độ chuyên môn vững vàng cả về lý thuyết lẫn thực hành, có kỹ năng nghiệp vụ sư phạm, phương pháp dạy học đa dạng, phong phú và thường xuyên cập nhật những kiến thức mới bổ xung vào kho tàng tri thức cho mình.

- Hàng tuần, tháng khoa, tổ bộ môn tổ chức thảo luận, hội nghị, bàn về đổi mới phương pháp dạy học. Tổ chức các giờ hội giảng cấp tổ, khoa và xây dựng các bài giảng mẫu về thực hiện phương pháp dạy học mới.

- Giảng viên căn cứ sự chỉ đạo của khoa và tổ chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học, soạn giảng nội dung giáo án và bài giảng theo hướng lấy người học làm trung tâm, chỉ rõ nội dung nào sinh viên học trên lớp, nội dung nào sinh viên tự nghiên cứu, tự học chỉ rõ phần sinh viên phải luyện tập ở đâu, vào thời gian nào.

- Trong quá trình dạy học giảng viên phải kết hợp nhuần nhuyễn giữa lý thuyết và thực hành, kết hợp các phương pháp dạy học với mục tiêu là rèn kỹ năng cho sinh viên.

- Hướng dẫn giảng viên kiểm tra phần tự học, tự rèn luyện của sinh viên thông qua hoạt động ngoại khóa, kênh các nhóm tự quản

- Sử dụng khai thác tốt cơ sở vật chất, dụng cụ tập luyện và các máy móc hỗ trợ tập luyện, sử dụng phương pháp luyện tập trợ giúp để đề phòng chấn thương góp phần nâng cao sức khỏe, tăng cường tình đoàn kết trong sinh viên.

- Phát động và khuyến khích giảng viên viết sáng kiến kinh nghiệm và làm đồ dùng dạy học làm phong phú phương tiện dạy học trong đổi mới phương pháp. Xây dựng tủ sách của khoa đáp ứng đủ nhu cầu sách giáo khoa, chương trình, tài liệu hướng dẫn, tài liệu tham khảo của giảng viên tham gia dạy học môn.

- Khoa cần chỉ đạo tổ chuyên môn, giảng viên dạy học xây dựng hệ thống bài tập (Test) để kiểm tra đánh giá sức khỏe sinh viên theo định kỳ.

- Đổi mới phương pháp dạy học cũng bao gồm đổi mới phương pháp học của sinh viên thông qua giờ học thực hành của từng tổ, cá nhân sinh viên và đổi mới cách kiểm tra, đánh giá.

- Tổ chức thực hiện thường xuyên phong trào thi đua dạy tốt học tốt, thông qua các đợt thi đua, hội giảng cấp trường, cấp khoa. Muốn vậy cần xây dựng tiêu chuẩn giảng viên dạy giỏi cụ thể, rõ ràng động viên toàn thể giảng viên đăng ký trở thành giảng viên dạy giỏi.

Biện pháp 3. Tăng cường quản lý đội ngũ giảng viên, phân công giảng dạy khoa học hợp lý

** Mục đích:* Quản lý điều hành hoạt động của khoa một cách khoa học, hiệu quả chuyên môn hóa cao góp phần nâng cao hiệu quả môn học và tạo cho sinh viên điều kiện tốt nhất phát triển thể chất và các tố chất khác.

** Nội dung và cách thức tiến hành:*

Khoa tăng cường quản lý việc thực hiện qui chế hoạt động dạy học của các thành viên khoa bao gồm những nội dung:

- Quản lý ngày công, giờ công theo trách nhiệm đã phân công đặc biệt là giờ lên lớp.

- Quản lý việc tham gia sinh hoạt khoa, tổ hoạt động dạy học.

- Quản lý quy trình, hồ sơ lên lớp

- Thực hiện việc thi, kiểm tra, coi thi, chấm thi học kì đúng quy định.

- Sử dụng cơ sở vật chất dạy học hiệu quả.

- Tham gia bồi dưỡng và tự bồi dưỡng để hoàn thiện nâng cao hoạt động dạy học.

- Có biện pháp cụ thể giúp sinh viên yếu, kém.

- Kiểm tra việc soạn giảng của giảng viên.

- Thực hiện đổi mới phương pháp dạy học phù hợp đối tượng sinh viên và các điều kiện dạy học khác.

- Thực hiện các buổi sinh hoạt hoạt động dạy học có chất lượng, có hiệu quả.

- Phân công dạy học khoa học hợp lý theo chuyên môn và nguyện vọng người học là việc làm cấp thiết của lãnh đạo khoa như; Giảng viên được đào tạo chuyên ngành sư phạm TDTT môn Điền kinh thì bố trí cho giảng viên đó dạy học môn điền kinh, giảng viên được đào tạo chuyên ngành sư phạm TDTT môn Bóng chuyền thì bố trí cho giảng viên đó dạy học môn Bóng chuyền ... chỉ như vậy thì người dạy mới phát huy được đúng chuyên môn sở trường của mình thì chất lượng hiệu quả mới cao được và người học được

học tập những môn yêu thích, thầy dạy giỏi và trong điều kiện tốt nhất.

Biện pháp 4. Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá năng lực giảng viên, học tập sinh viên qua từng học kỳ và năm học

* *Mục đích:* Kiểm tra, đánh giá năng lực hoạt động dạy học đội ngũ giảng viên nói chung, khoa GDTC nói riêng nhằm góp phần bảo đảm và nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường trong thời gian tới, thực hiện việc dạy tốt, học tốt, đánh giá theo đúng chất lượng thực tế. Đánh giá được trình độ giảng viên, năng lực sinh viên qua từng kỳ học, năm học một cách khách quan từ đó đưa ra biện pháp hợp lý để nâng chất lượng dạy học môn

* *Nội dung và cách thức tiến hành:*

Khi thực hiện kiểm tra - đánh giá, bao giờ cũng phải có đối tượng kiểm tra, đánh giá. Trong quá trình kiểm tra, đánh giá năng lực hoạt động dạy học giảng viên chủ thể quản lý thường là cán bộ quản lý, còn đối tượng đánh giá thường là giảng viên, sinh viên như giảng viên dạy học ngoài giảng viên ra người quản lý còn kiểm tra mức độ lĩnh hội của sinh viên.

Khi tiến hành kiểm tra, đánh giá năng lực hoạt động dạy học giảng viên, lãnh đạo khoa cần chỉ đạo tổ trưởng hoạt động dạy học thực hiện một số yêu cầu như sau:

- Xác định mục đích, yêu cầu, đối tượng và hình thức kiểm tra, đánh giá.

- Xây dựng chuẩn và thang đánh giá.

- Lựa chọn phương pháp và phương tiện kiểm tra - đánh giá phù hợp.

- Giúp giảng viên chuẩn bị tâm thế khi được kiểm tra - đánh giá

- Tổng hợp, phân tích kết quả kiểm tra - đánh giá

- Công tác kiểm tra diễn ra một cách thường xuyên liên tục cũng có lúc theo kế hoạch định kỳ.

- Sử dụng nhiều kênh thông tin để kiểm tra như qua sinh viên, giáo viên chủ nhiệm...

- Kiểm tra bằng cách phát động phong trào thi đua trong khoa từ các cá nhân tự kiểm tra chéo nhau.

Biện pháp 5. Tích cực xây dựng mới cơ sở

vật chất, dụng cụ tập luyện và nâng cao hiệu quả quản lý cơ sở vật chất, dụng cụ tập luyện.

* *Mục đích:* Giúp cho nhà trường, khoa hoạt động dạy học có điều kiện tốt, thuận lợi trong dạy và học, sử dụng hiệu quả hạ tầng cơ sở vật chất và phương tiện dạy học nâng cao được chất lượng dạy học như đối với môn GDTC nâng cao ý trí, nghị lực, tinh thần đoàn kết tương thân tương ái và đặc biệt nâng cao sức khỏe cho sinh viên.

* *Nội dung và cách thức tiến hành:*

- Kiểm tra thực tế điều kiện cơ sở vật chất nhà trường trên cơ sở nguồn kinh phí chi cho đầu tư mua sắm, sửa chữa, căn cứ số lượng, đặc điểm sinh viên, môn học mà đầu tư cơ sở vật chất, mua sắm trang thiết bị tập luyện. Từ đó đề ra nội quy sử dụng sao cho bền và hiệu quả.

- Sử dụng hợp lý có hiệu quả cơ sở vật chất, trang thiết bị, dụng cụ tập luyện, kinh phí hiện có của trường phục vụ tốt cho đào tạo.

- Tăng cường huy động các nguồn lực, kinh phí đầu tư của các cấp, chính quyền, các cơ sở sản xuất, dịch vụ, các nguồn hỗ trợ để hiện đại hóa cơ sở vật chất, trang thiết bị tập luyện.

- Tăng cường đầu tư theo hướng xã hội hóa cơ sở vật chất trang thiết bị như nhà tập đa năng, bể bơi, sân vận động, dụng cụ tập luyện hiện đại...

- Sử dụng hợp lý các nguồn kinh phí thu chi từ người tập ngoại khóa, câu lạc bộ...

- Tăng nguồn lực cho nhà trường bằng các nguồn chủ yếu sau:

- + Sử dụng, kinh doanh hợp lý có hiệu quả các cơ sở vật chất, như nhà tập, sân vận động, bể bơi, sân tennis...

- + Tăng cường huy động các nguồn lực kinh phí đầu tư của các cấp chính quyền các cơ sở sản xuất dịch vụ, các nguồn hỗ trợ, cơ quan chủ quản và các cơ quan quản lý đào tạo, có cơ chế chính sách, tạo điều kiện cho cơ sở trong và ngoài nước, từ đó có điều kiện tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại, nguồn thu cho nhà trường (tái đầu tư cho đào tạo).

- Định kỳ 1 năm 2 lần Nhà trường tổ chức kiểm kê tài sản và đánh giá mức độ khấu hao tài sản.

2.3. Kiểm định lý thuyết các biện pháp

Để đánh giá một cách khách quan tính khả

thi và cần thiết của các biện pháp đã lựa chọn, nghiên cứu sử dụng thang đo Likert 5 mức độ. Kết quả được trình bày tại bảng 1.

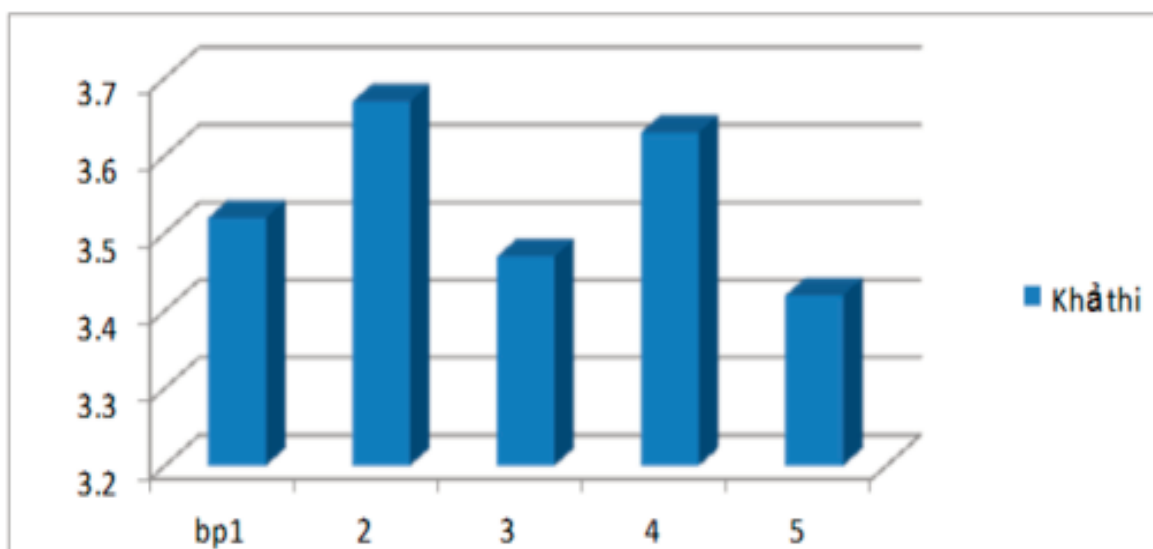
Qua bảng 1 cho thấy: Qua việc kiểm định nhận thức mức độ cần thiết của các biện pháp, lựa chọn đã được đánh giá rất cần thiết, thể hiện điểm trung bình =3.49 và 5/5 biện pháp (100%) có điểm trung bình >3. Trong đó “Chỉ đạo đổi mới phương pháp giảng dạy phát huy tính tích cực chủ động của sinh viên” được đánh giá rất cần thiết với điểm trung bình =3.66 xếp thứ bậc 1; Biện pháp “Tăng cường đổi mới quản lý kế hoạch, nội dung chương trình của khoa, tổ bộ môn, giảng viên giảng dạy” với điểm trung bình đạt 3.55 xếp thứ bậc 2; Biện pháp “Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá năng lực giảng viên, học tập sinh viên qua từng học kỳ và năm học” với điểm trung bình đạt 3.52 xếp thứ bậc 3.

Đồng thời nghiên cứu tiến hành kiểm định tính khả thi của các biện pháp. Kết quả được trình bày tại biểu đồ 1.

Qua biểu đồ cho thấy: Các khách thể đánh giá những biện pháp lựa chọn trên ở mức độ rất khả thi, được thể hiện bằng điểm trung bình chung của các biện pháp đạt 3.54. Theo ý kiến đánh giá, mức độ khả thi các biện pháp không đồng đều. Rất khả thi xếp theo vị trí từ 1 đến 3 là: “Chỉ đạo đổi mới phương pháp giảng dạy phát huy tính tích cực chủ động của sinh viên” xếp thứ bậc 1; biện pháp “Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá năng lực giảng viên, học tập sinh viên qua từng học kỳ và năm học” xếp thứ bậc 2 và biện pháp “Tăng cường đổi mới quản lý kế hoạch, nội dung chương trình của khoa, tổ bộ môn, giảng viên giảng dạy” xếp thứ bậc 3.

Bảng 1. Kiểm định mức độ cần thiết của các biện pháp (n=68)

TT	Biện pháp	Mức độ cần thiết				Σ	$\bar{x}$	Thứ bậc
		A	B	C	D			
1	Tăng cường đổi mới quản lý kế hoạch, nội dung chương trình của khoa, tổ bộ môn, giảng viên giảng dạy.	164	72	6	0	242	3.55	2
2	Chỉ đạo đổi mới phương pháp giảng dạy phát huy tính tích cực chủ động của sinh viên.	180	69	0	0	249	3.66	1
3	Tăng cường quản lý đội ngũ giảng viên, phân công giảng dạy khoa học hợp lý.	140	75	16	0	231	3.39	4
4	Tăng cường công tác kiểm tra, đánh giá năng lực giảng viên, học tập sinh viên qua từng học kỳ và năm học.	152	84	4	0	240	3.52	3
5	Tích cực xây dựng mới cơ sở vật chất, dụng cụ tập luyện và nâng cao hiệu quả quản lý cơ sở vật chất và dụng cụ tập luyện	136	72	20	0	228	3.35	5
Điểm trung bình							3.49	

Biểu đồ 1. Mức độ khả thi của các biện pháp

3. KẾT LUẬN

Thông qua nghiên cứu và kiểm nghiệm lý thuyết đã lựa chọn được 5 biện pháp nâng cao hiệu quả quản lý dạy học môn GDTC cho sinh viên Trường ĐHHĐ, đồng thời xây dựng nội dung cụ thể của từng biện pháp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2003), *Tài liệu xây dựng bộ chương trình khung cho các ngành đào tạo đại học và cao đẳng*, Hà Nội.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2001), *Quyết định số 14/2001/QĐ-BGDĐT ngày 03/05/2001 về việc ban hành Quy chế GDTC và y tế trường học*.

3. Dương Nghiệp Chí, Trần Đức Dũng, Tạ Hữu Hiếu, Nguyễn Đức Văn (2004), *Đo lường thể thao*, Nxb TĐTT, Hà Nội.

Nguồn bài báo: Bài báo được trích từ kết quả đề tài cấp luận văn cao học TĐTT của học viên Trần Doãn Khoa, với tên đề tài: “Biện pháp quản lý hoạt động dạy học môn giáo dục thể chất ở trường Đại học Kinh tế-Kỹ thuật Hải Dương”. đề tài đã bảo vệ thành công tại Trường Đại học sư phạm TĐTT Hà Nội, năm 2012

Ngày nhận bài: 10/9/2023; **Ngày duyệt đăng:** 20/9/2023.

Ảnh minh họa (Nguồn: Internet)